

46.4

Historiens Hus Hvidovre

Alarmpladsen 3
Avedøreløjen
2650 Hvidovre

Hvidovre Lokalhistorie

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab & Historiens Hus Hvidovre

24. årgang — Nr. 3 — oktober 2006

Indhold

Fra Formanden	s. 3
Kulturmiljørådet for Københavns Amt af Poul Sverrild	s. 6
Artister i Hvidovre af Poul Sverrild	s. 16
Uffe Schønnemann på Friheden	s. 17
Den munificerede kat af Anja Olsen	s. 18
Københavns befæstningsdag af Randi Romerdal Christensen	s. 21
Lokalhistorisk Selskabs Bestyrelse	s. 23

Udgiver:

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab, Rytterskolen

Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre

Tlf. 36 47 34 44; e-mail: hvidovrerytterskole@mail.tele.dk

www.sitecenter.dk/rytterskolen

Og

Historiens hus. Alarmpladsen 3, Avedørelejren, 2650 Hvidovre

Tlf. 36 49 00 30; e-mail: lokalarkiv@hvidovre.dk

www.historiens.hus.hvidovre.dk

Redaktion: Hans Chr. Thomsen ansv., Poul Sverrild, Per E. Hansen

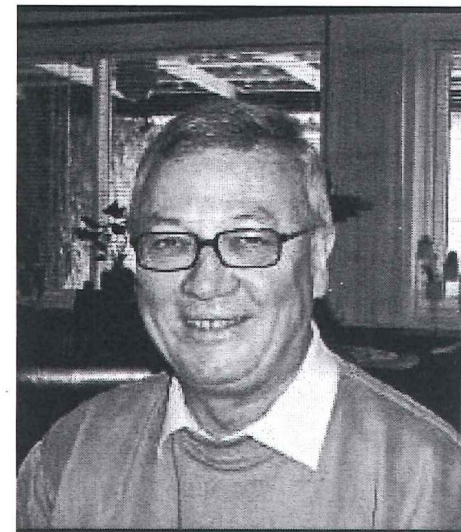
For- og bagsidefoto: Detaljer fra tilflytterhuse fra 1920'erne

Trykt i 450 eksemplarer

Nyt fra formanden

I Hvidovre Lokalhistoriske Selskab indledte vi sæsonen den 11. september med at invitere medlemmerne til omvisning i Pometet i Høje Tåstrup. Arrangementet foregik i forbindelse med Pometets 50 års fødselsdag. Det blev en formiddag, hvor vi blev ført ind i den spændende udvikling, de danske frugttræer har gennemgået produktions- og afsætningsmæssigt. Mange af barndommens kendte navne på æbler, pærer og blommer kunne her ses og prøvesmages til deltagernes udelte begejstring.

Mandag den 9. oktober fortalte Hvidovredrengen og kunstneren Uffe Schønnemann om sit og familiens begivenhedsrige liv med en afstikker til oplevelser i omegnen af Prag. Det blev en underholdende aften med et stort set fyldt lokale (90 mennesker), hvor Uffe i praksis viste os, hvordan et billede skabes. Undervejs flettedes begivenheder fra Uffes og familiens liv ind i det praktiske arbejde med at skabe billedet. I sandhed en spændende beretning, for hvem havde vidst, at der var aner direkte til det Habsburgske dynasti gennem den gren af familien, der hedder von Stricker. Da Uffe til sidst havde frembragt et flot motiv fra Nyhavn, som i øvrigt stilles til rådighed for Hvidovre Lokalhistoriske Sel-

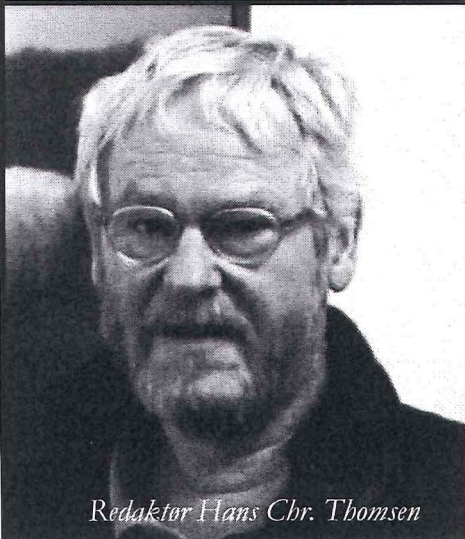
skab, havde mange af vore medlemmer stiftet et kærligt genhør med oplevelser fra Uffes liv med forældrene Kirsten og Helge Schønnemann.

Det var en dejlig aften, og helt forståeligt var der meget stor interesse for at se smagsprøver på nogle af de billeder, som Uffe havde medbragt. Så stor var interessen, at vi til medlemsmødet den 13.11. 2006 vil kunne se yderligere billeder fra Uffes produktion. I den anledning kan der gøres opmærksom på, at Uffe har udstilling i Galleri Lippert Tåstrup Medborgerhus, Køgevej 71, 2630 Tåstrup i tiden 16.10. til og med tirsdag den 31.10.

Som noget nyt har bestyrelsen vedtaget, at der til arrangementerne vil blive mulighed for at deltage for ikke medlemmer mod et gebyr på normalt 25 kr., som kan

fratrækkes ved indmelding i HLS. Endvidere har vi indledt et samarbejde med Vestegnens Amatørarkæologiske Forening –Tværpilen- så begge foreningers medlemmer gives mulighed for at deltage i hinandens arrangementer. Tværpilens arrangementer kan ses på hjemmesiden www.tvaerpilen.dk eller afhentes på Rytterskolen, hvor der hver mandag og tirsdag frem til juni 2007 kl.11.00-13.00 vil være åbent (dog ikke i skolernes ferier og på helligdage). Første torsdag i samme periode vil der hver måned være åbent mellem kl. 17.00-18.00 dog ikke i april 2007, hvor det er den 10.

Endelig skal der bydes hjertelig velkommen til Hans Chr. Thomsen, der fra dette nummer er ansv. redaktør.

Redaktør Hans Chr. Thomsen

Medlemsarrangementer 2006-2007.

Den 13. november er der foredrag ved museumsinspektør Anja Olsen fra Cirkusmuseet. Sidste nyt fra det lokalhistoriske område vil få en central plads denne aften ikke mindst samarbejdet mellem Historiens Hus og Cirkusmuseet. Hvidovre som kulturarrivkommune, hvor der peges på områderne: mellemkrigstidens parcelhuskvarterer, 1950'ernes almene boligbebyggelser og senindustrialismens funktionsopdelte bylandskab, er også på programmet.

Den 15. januar 2007 vil lokalhistorikeren Jørgen Nielsen fortælle den spændende historie om den flugt, som flybesætningsmedlemmet Donald V. Smith foretog i 1943 over Sjælland gennem Vestegnen. Mange af Vestegnens beboere hjalp til, og Donald V. Smith blev den første allierede flyver, der kom videre til Sverige.

D. 19. februar præsenteres i samarbejde med Historiens Hus en udstilling om det danske industrisamfunds kulturhistorie gennem de sidste 150 år.

Den 12. marts afholdes ordinær generalforsamling.

Den 16. april holder den markante Hvidovreborger Herluf Rasmussen foredrag om besættelsestiden og beretter

Museumsspektør Anja Olsen

om mange andre spændende hændelser i et langt liv som lokal- og landspolitiker.

Den 14. maj kl. 17.00 har vi mulighed for at besøge Politimuseet, hvor vores kasserer Ejvind Jensen vil være en af omviserne.

Foredragene finder sted i Lille Frihedens lokaler på mandage kl. 19.30 (dog ikke arrangementet den 19. februar, der foregår kl. 19.30 i Historiens Hus i Avedørelejren).

Ud over disse arrangementer planlægges besøg på Hvidovre Rådhus i marts måned.

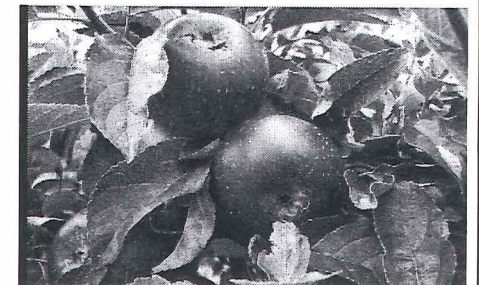
Tilmelding til ovennævnte arrangementer skal ske på selskabets automatiske

telefonsvarer 36473444 eller ved henvendelse til Rytterskolen eller Historiens Hus senest søndag dagen inden arrangementet.

Kulturisterne.

En del af selskabets medlemmer – Kulturisterne - deltager, med baggrund i deres interesse for det lokalhistoriske og lysten til at være sammen med andre historisk interesserede, ved gennemførelse af arrangementer iværksat af Historiens Hus eller selskabet. Seneste medvirken foregik den 24. september på Københavns Befæstningsdag, hvor Kulturisterne var til stede i et af krudtmagasinerne, på Avedøre Flyveplads og ved Historiens Hus.

Bestyrelsen håber, at endnu flere får lyst til at engagere sig som deltagere i Kulturisternes kreds. Henvendelse herom kan ske hos Benny Riisager tlf. 36782968 eller i Rytterskolen.

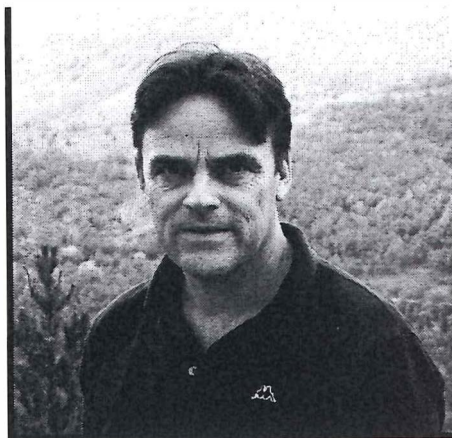
KULTURARV 2650

Kulturarven har husly i Historiens Hus, men med kulturarvskommuneprojektet skal kulturarvsbegrebet udvikles og føres tilbage til de områder, hvor det er opstået og hører hjemme.

Som tidligere omtalt bl.a. her i bladet er én af de helt store opgaver for Historiens Hus frem til udgangen af 2007 at arbejde med Hvidovres særlige kulturarv fra Det 20. Århundrede. Det er industrisamfundets kulturarv, og det er velfærdssamfundets kulturarv, vi dermed har taget hul på.

Sammen med Teknisk Forvaltning og vores konsulenter Carlberg & Christensen skal vi udvikle metoder til at identificere den nye kulturarv, og derpå skal vi finde måder at beskytte og formidle den på i fremtiden.

Der er ikke tvivl om, at den allerbedste beskyttelse af kulturarven ligger i at udbrede viden om den

historie, som kulturarven fortæller, og det tager vi så småt hul på med denne artikel.

I "Kulturarv 2650" arbejder vi med tre områder og perioder i Hvidovre. Den ældste er historien om Risbjergkvarteret. Det er et kvarter vi har valgt, fordi det repræsenterer en typisk udvikling i Hvidovre fra 1908 til i dag.

Det tog sin begyndelse med udstykningen af Stengården og Eriksminde, to gårde, som var blevet købt op af Trifoleummejeriets direktør

Vores projekt har vi kaldt "Kulturarv 2650". Så slipper vi for det længere "Kulturarvskommune Hvidovre" og vi signalerer samtidig, at det er den nyere historie og kulturarv, vi tager fat på, og vi signalerer, at i Hvidovre har vi en moderne og opdateret måde at gå i lag med opgaverne på.

I.G.Schmidt. Den Frederiksberg-baserede direktør havde købt gårde med henblik på udstykning og drømte om at opkalde én af de kommende sommerhusveje efter sin kone. Det skete aldrig, fordi I.G.Schmidt døde, før udstykningen rigtig kom i gang, og i stedet blev det enken, som opkaldte den første udstyknings vigtigste vej efter sin afdøde mand: I.G.Schmidts Allé.

Stengårdens stuehus ligger der for øvrigt endnu på sydsiden af I.G.Schmidts Allé og fortæller indirekte historien om Jens Nielsen. Ham er der skrevet om mange gange, men i korthed var han den sidst henrettede i fredstid i Danmark. Han blev arresteret i forbindelse med Stengårdens nedbrænding i 1883, da han hjalp lidt vel ivrigt med at bjærge ejendele ud af den brændende gård, som det senere viste sig, at han selv havde stukket ild på.

Det var ikke første gang han havde fornøjet sig med den slags, men han var nu mest berygtet for sin afbrænding af Londons dokker, hvor han forvoldte skader for mange millioner. Hans udbytte blev en uniformsjakke med sølvknapper!

Det er en historie fra før Hvidovre trådte ind i de nye tider, hvor "Kulturarv 2650" foregår, men fordi Stengårdens nye stuehus, som blev opført efter branden stadig ligger der, bør historien også leve i kvarteret. Man skal kunne sige: "Her stod han, da han blev arresteret", og gyse lidt ved tanken om den vinterkolde henrettelse i fængselsgården i Horsens, hvor de stadig opbevarer sværdet, som skilte Jens hoved fra kroppen.

Men historierne, som bærer Risbjergkvarteret er nogle andre. Først er der historien om drømmene – de oprindelige drømme. På den ene

side de drømme københavnske arbejdere og funktionærer havde om et bedre liv end baggårdslivet på Vesterbro og på den anden side spekulanternes drømme om de formuer, som salget af bøndernes gårde udstykket i hundredvis af parceller ville indbringe.

Arbejdernes drømme lå langt fra de drømme om lottokuponens gevinst, som i dag bærer drømmene om pludselig velstand. De vidste

godt, at der var lang vej fra den betydningstunge beslutning om at købe 800m² jord med kvikgræs i Hvidovre til det lykkelige liv i det grundmurede hus. Vejen gik over hårdt arbejde og primitive småhuse.

Vi kan citere én af pionererne, som købte grund, da Risbjerggård blev udstykket i 1918, og som kastede sig ud i havelivets glæder lige efter Den første Verdenskrig. Det er én af havebevægelsens store, redaktør Ty-

Risbjerggårds Alle 15 var bebygget med ét af Hvidovres mindste helårshuse. Det var ét ad de huse, som ikke fik lov til at vokse ved knopskydning, men blev revet ned.

bjerg, som i 1922 skriver om parcelkøberens trængsler:

"Det første, Parcellisten tænker paa, naar han har taget Grunden i Besiddelse, er Sommerhuset. Det begynder han at tømre paa, endnu før han sætter Spaden i Jorden. Det er Husflidsarbejde det meste, og i første Omgang Skæmmes Landskabet i høj Grad af alle disse mere eller mindre primitive Huse, der svarer til Indehaverens Evne. Men saa meget Hus faar de fleste bygget, at de i 2, 3 eller 4 Sommermåneder helt kan flytte ud af Lejligheden i Byen og have Bolig paa Jorden.

Inden jeg forlader dette Afsnit om Haven og Sommerhuset, skal jeg blot som et karakteristisk Tidsbillede nævne, at i den Forening, jeg har beskrevet, har mindst 30 Familier maattet overvintre i deres smaa Træhuse, fordi de ikke kan skaffe sig anden Bolig. En lille Stue eller højst to, der i bedste Fald har dobbelte Bræddewægge ud mod Vestenvinden, udgør Hjemmet, og i de fleste Tilfælde er en Petroleumskakkelovn det eneste Varmemiddel, man har."

Tybjerg havde også sin opfattelse af spekulantens skæbne. Spekulanten, som efter Tybjergs opfattelse uret-

mæssigt skabte sig en formue på almindelige folks bekostning:

"Den Parcellforening, jeg er Medlem af, blev stiftet i 1918, da et Konsortium med en Overretssagfører i Spidsen erhvervede en Bondegaard i Hvidovre Sogn lige uden for Københavns Kommunes Grænse og udstykkede den i 420 Parceller. Det samlede Areal var 80 Tønder Land. Paa denne ene Udstykning havde den paagældende Overretssagfører en Gevinst paa over en Kvart Million."

Den i 1922 helt uhørte sum af 250.000 kr. tjent på bare denne ene udstykning sætter de beskedne og ofte hårde kår på parcellerne i relief. At redaktør Tybjerg så kunne konstatere en vis retfærdighed i den skæbne, som overgik overretssagføreren i tiden efter 1918 er en anden sag:

"(Formuen) har ikke hjulpet ham. Han har ødelagt baade sig selv og Pengene i et vanvittigt Leben og befinder sig paa Randen af Fallitten."

Men den sociale indignation er ikke til at tage fejl af, når Tybjerg tørt konstaterer, at den kvarte million

altså er det, som de knap 350 medlemmer af grundejerforeningen skal forrente med 5% og betale over 16 år.

Her nærmer vi os historien om realiteterne, som er den historie, der bar og udviklede kvarteret fra slutningen af Den første Verdenskrig, og som stadig er til stede: Husenes historie.

"Husene var bygget af Chevrolet- og Fordkasser. Det vil sige, når bilerne kom hjem fra Amerika, så købte man de tomme kasser fra Ford og Chevrolet og fik dem transporteret hjem, hvor man så skilte dem ad. Derefter lavede man husets skelet af noget tømmer, og så beklædte man huset med Fordkassebrædderne, og udvendig slog man tagpap på. Det malede vi hvidt, grønt eller rødt alt efter, hvordan man ønskede, huset skulle se ud."

Den særlige arkitektur, som en del af husene i Risbjergkvarteret er bærer af, er noget af det, som udgør den særlige kulturarv, som kvarteret er bærer af. Husene kan kendes på, at de har haft vokseværk gennem hele deres liv. De er startet som små træhuse, som senere er knopskudt,

skalmuret, monteret med 1. sale, udbygninger, tilbygninger og udestuer. En levende selvgroet byggeskik.

Der er langt mellem de kvarterer, som både rummer så mange huse med stor tidsdybde i deres udbygning, og samtidig rummer så stor spredning i husenes opførelsesår. Det karakteristiske for kvarterets bebyggelse er variationen og individualiteten. Her ligger bungalowen ved siden af selvbyggerhuset, og et

par steder på hver vej har en vildfarende arkitekt sat sit fingeraftryk.

Den tredje historie er historien om de levede liv i kvarteret. Det er den mest flygtige historie, fordi historie-bærerne flytter og dør i en glidende proces, og hvis ikke der er god nabokontakt og stor stabilitet i bosætningen, så forsvinder historierne med de mennesker, som bar dem. Et eksempel på de historier, er historien om produktionen af en gramfonoplade.

Risbjergkvarteret sydede af små virksomheder som her på Greve Allé, hvor der var sværksted i kælderen, ligesom der var tilknyttet syersker ude i byen.

På Risbjerggårds Allé lå en cykel- og radioforretning i en træbygning foran en villa. Villaen ligger der endnu, men forretningsbygningen er for længst forsvundet. Indehaveren havde under Besættelsen gode kontakter til modstandsgruppen Hvidovrekompaniet. Derfor kom butikken i spil, da modstandsbevægelsen producerede en grammofonplade i 1944 til afspilning i biografene mellem jul og nytår med en opfor-

dring til befolkningen om at være diskret omkring viden om modstandsbevægelsen. Matricen bag grammofonpladeproduktionen på Risbjerggårds Allé er endt i Historiens Hus via en modstandsmand, og historien er dermed sikret, men ikke forankret dér, hvor den hører hjemme – i kvarteret.

Helt parallelt lever historien om grundejerforeningens gamle festplads på Risbjerggårds Allé heller

Historiens Hus registrerer gerne de sidste gamle lysthuse fra Mellemkrigstiden, inden de bliver revet ned.

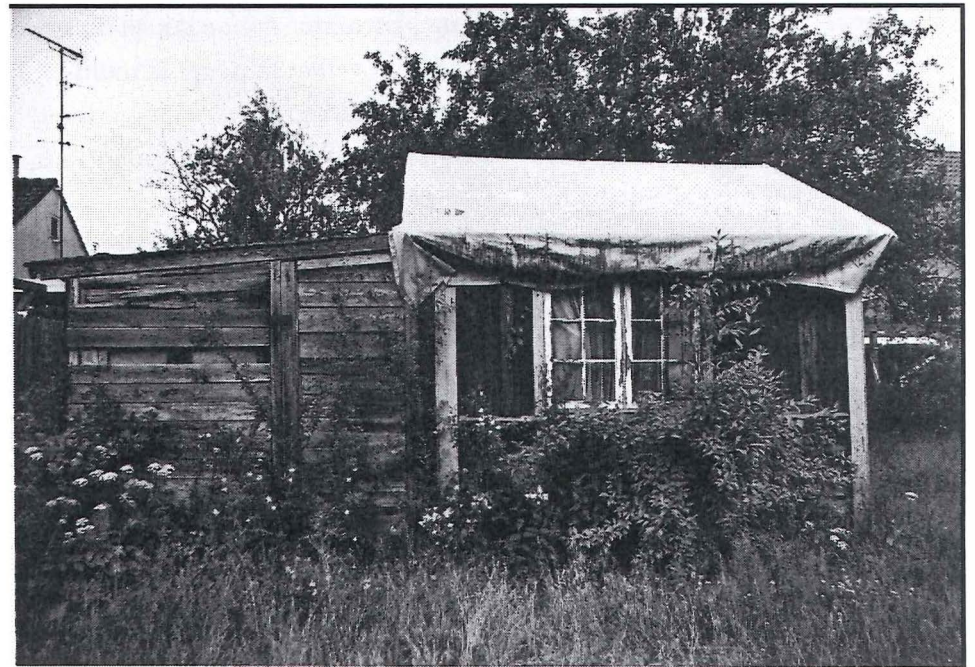

ikke i kvarteret, selv om den lever spredt i erindringen hos enkelte, som husker dens eksistens. Hvem blandt naboerne erindrer flagstangen på den cirkulære plads eller de grundejerforeningsfester, som i de første mange år var en fast del af grundejerforeningernes liv.

Når man i dag færdes i Risbjergkvarteret er det første indtryk, at der ligger grusbunker og byggematerialer ved hvert tredje hus. Her bygges for alvor om i disse år, og man kunne frygte, at kvarterets kulturarv bliver truet massivt, men det, som

er karakteristisk er, at det de fleste steder foregår på præcis den samme måde som gennem hele Det 20. Århundrede – ved egen indsats.

Selvbyggerkulturen og det selvhjulpne er stadig bærende. Byggematerialerne er ofte andre, men fraværet af akademiuddannede arkitekter er tilsyneladende det samme. Risbjergkvarteret ligner sig selv – også selv om der i disse år kommer et nyt kulturlag ovenpå de gamle.

Èt af de oprindelige centrale elementer i Risbjergkvarteret er svært at få øje på, virksomhederne. Det var helt karakteristisk fra første færd, at det ikke bare var et beboelsesområde. Her var snesevis af køne-forretninger og mange baghus- og kældervirksomheder. Der var knap en vej, som ikke havde en forretning af én eller anden slags. Fødevareforretninger var det almindeligste, ismejerier, købmænd, slagtere og mange andre, men også rulleforretninger og anden service var hyppigt forekommende. Egentlig produktion foregik også i en række virksomheder, som foregik i parcelhusenes kældre og baghuse.

Det var en blandingsbrug af kvarteret, som sammen med alle de hjemmegående kvinder sikrede liv døgnet rundt. I dag ville vi kalde det multifunktionalitet, og det er noget, dagens planlæggere søger at bygge ind i nye bydele.

Butikker og virksomheder blev afviklet fra begyndelsen af 1960-erne, og i dag er der stort set intet tilbage til at fortælle historien – andet end en række facader, som fortæller om

tidligere butikker, og enkelte baghuse, som vidner om tidligere produktion og service.

Velfærdssamfundet kom også til stede i kvarteret fra 1950-erne, hvor et par overlevende gartnerier havde efterladt plads til opførelse af institutioner. Kvarteret fik sin egen moderne skole i begyndelsen af 1950-erne, og få år efter begyndte opførelsen af alderdomshjemmet Krogstenshave, som gennem de følgende snart 50 år er vokset i takt med udviklingen på omsorgsområdet. Med dagens ændrede virksomheds- og arbejdsstruktur kunne det se ud som om vi er ved at få noget af multifunktionaliteten tilbage til kvarteret. Hjemmearbejdspladser vinder frem, og der er vækst i den form for virksomhed, som kan drives fra et par kontorer i en villa.

Risbjergkvarterets kulturarv ligger ikke så meget i det enkelte enestående hus, som den ligger i den varierende helhed og i den enestående fortælling om udviklingen i en oprindelig arbejderforstads villakvarter gennem Det tyvende Århundrede. Det er én af de centrale historier i for-

tællingen om udviklingen og afviklingen af industrisamfundet.

Pladsen på Risbjerggårds Alle er i dag svært at skelne, men den ligger der endnu under den kommunale beplantning og fortæller om en anden tid. Vi formoder, at det oprindeligt var tanken, at en sporvognsline fra Valby skulle have sin endestation her.
(Kort over Hvidovre 1936)

Artister i Hvidovre

Poul Sverrild

Med dette nummer varsler vi artistriet i vores blad. Det er ikke fordi vi nu skal til at pådutte Lokalhistorisk Selskabs medlemmer cirkushistorie, men fordi vi gerne vil udnytte det forhold, at vi i Historiens Hus har adgang til Nordeuropas største samling af cirkus- og artistarkiver. Samlingen kan vi lokalt bruge til at kaste lidt lys over en særlig gruppe borgere, som har boet kortere eller længere tid i Hvidovre.

Museumsinspektør cand.mag. Anja Olsen vil i en række artikler trække artisthistorier med en Hvidovre-vinkel frem. I det daglige er Anja fagligt ansvarlig ikke bare for Cirkusmuseets samlinger, men også for samlingerne i Historiens Hus. Anja har siden efteråret 2003 været ansat først som arkivar ved Historiens Hus, dernæst ved Cirkusmuseet og efter omlægning af arbejdsopgaverne ved Kulturhistorisk Enhed er arbejdsopgaverne nu fordelt på begge afdelinger: Historiens Hus og Cirkusmuseet.

Anja Olsen har netop lagt sidste hånd på en udstilling om Pjerrot på Cirkusmuseet, men det er nu ikke lige Pjerrot-figuren, som har boet i Hvidovre.

At vi sætter fokus på dette emne lige nu hænger også sammen med, at næste forårs egnsspil "Gøgl og Grønne Skove" foregår i Cirkusmuseets store telt og har cirkusforestillingen som ramme. I den forbindelse vil vi gerne i Historiens Hus samle erindringer ind om artist- og cirkusoplevelser, som har forbindelse til Hvidovre.

F..eks. vil vi gerne kunne tegne alle de cirkuspladser ind, som har været brugt i Hvidovre og Avedøre gennem tiden, ligesom vi ønsker os en komplet fortegnelse over de professionelle artister, som har haft bopæl i Hvidovre.

Uffe Schønnemann

på Friheden

Uffe Schønnemann tegnede og fortalte i en meget velbesøgt sal i Lille Friheden den 9. oktober. Stemningen var god og han startede med lidt tegneteknik og færdiggjorde et Nyhavnsmotiv, mens han på sin lune og fængslende måde fortalte slægtshistorie med dybe rødder i Hvidovre, om Von Stricker familien fra Østrig Ungarn og de Schønnemannske Holandske søøvere.

Den mumificerede Kat

Anja Olsen, museumsinspektør

”Vi har fundet en kat” var det insisterende udbrud, der endte med at bringe en næsten 100 år gammel kat ned på minus 34 grader i Historiens Hus’ fryser. Ja, det lyder næsten som en humoristisk krimi, og den mumificerede kat som håndværkerne fandt i Kompagniadministrationsbygning 2 har da også fået mange til at trække på smilebåndet og dernæst spørge, hvad i alverden Historiens Hus dog skal med en gammel kat. Hånden på hjertet var det også den første tanke der meldte sig hos os ved nyheden om katten, men da vi ved selvsyn kunne konstatere,

at katten efter al sandsynlighed har ligget under gulvbrædderne fra da huset bygget i 1912, ja, så blev den staks lidt mere interessant. For hvordan var den kat havnet der? Var den krøbet ind og havde gemt sig mens gulvet blev lagt? Nok ikke. Mest naturligt ville i det tilfælde være, at den var blevet bange og var flygtet ud.

Katte har tidligere været stærkt knyttet til overtro, og blev tillagt den evne, at kunne holde onde ånder ude, hvis de blev begravet under dørtærskelen. Kan det give mening i forhold til kattefundet? Nok heller ikke. Vi befinder os rimelig sent i tiden i forhold til den tro, og katten ville i det tilfælde ikke være placeret under gulvet på 1. sal, men ved hoveddøren, og under alle omstændigheder er det meget svært at forestille sig at militæret ville dyrke dette alternative værn.

I 2005 skrev Rasmus Glenthøj bogen ”Lejren ved Avedøre” for Historiens Hus, hvor han bl.a. beskrev de konflikter og arbejdsnedlæggelser, der var under lejerens opførelse. Avedørelejren blev bygget i perioden 1911-1913 som også var en tid med fagbevægelsens kampe mod arbejdernes elendige vilkår. Uenighederne i Avedørelejren handlede bl.a. om ansættelsesforhold, og utilfredsheden blev, ifølge Glenthøj, ikke mindre af, at marketenderen serverede dårlig kaffe. Denne klage dækker nok i højere grad over marketenderens alt for høje priser på spiritusen til at komme i kaffen. I øvrigt var al spiritus forbudt på byggepladsen, hvorfor marketenderen pligtskyldigt konfiskerede den spiritus en opfindsom håndværker fandt på at tage med.

Der er ingen tvivl om at arbejderne har været utilfredse, hvilket bl.a. resulterede i en del arbejdsnedlæggelser. Det er mere sandsynligt, at det er i denne sammenhæng, at vi skal finde forklaringen på kattens placering under gulvet. Det vil ikke være utænkeligt, at opildnede hånd-

værkere har anbragt katten dér for at genere bygherren som straf for de utilfredsstillende arbejdsvilkår. Så kunne katten ligge der og rådne længe efter byggeriet var færdigt, men sådan kom det ikke gå. Katten har ligget ualmindeligt sundt i forholdsvis konstante temperaturer godt pakket ind i etageadskillelsens jordlag, og er derfor ikke rådnetheden, men blot ganske stille og roligt tørret ind.

Nu ligger katten i de godt og vel minus 30 grader i Historiens Hus’ fryser og venter på sin videre skæbne. Konservatorer skal vurdere, om den kan udstilles eller blot må hentes frem fra magasin ved særlige lejligheder. Men den skal

afgjort blive i Historiens Hus' samling som medium for fortællinger om lejrens opførelse og Hvidovres udvikling. Det Hvidovre som katten har fanget mus i ligner slet ikke det Hvidovre, vi kender i dag.

I 1911 var Hvidovres indbyggertal 653, udstykningen var så små i gang, og små huse skød op hist og her. Københavnerne var lige begyndt at cykle på landet og hele byudstyknin-gen lå endnu forude.

Katten vil vi møde i forskellige sammenhænge fremover ikke mindst når vi skal formidle vores lokalhistorie til børn.

Københavns befæstningsdag

Af Randi Romerdal Christensen

Randi Romerdal Christensen

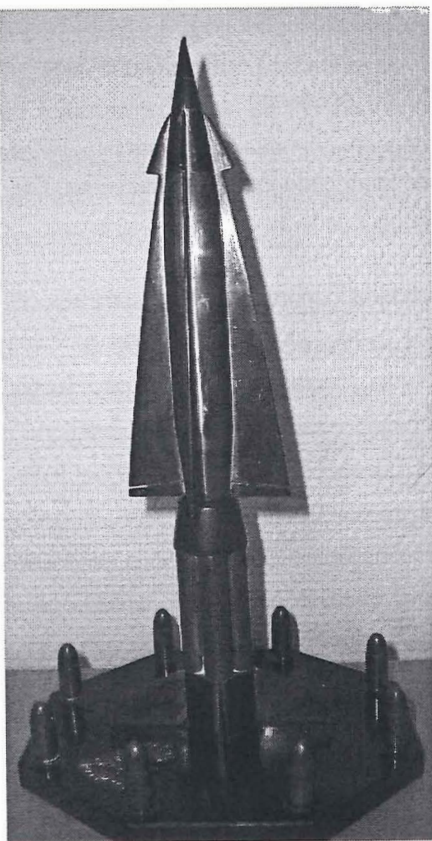
I anledning af Københavns Befæstningsdag holdt Historiens Hus åbent søndag den 24. september. En hel speciel indbydelse, var gennem lokalaviserne, henvendt til tidligere soldater, der har gjort tjeneste i Avedørelejren. Historiens Hus gav nemlig et krus øl, hvis man kunne dokumentere, gennem soldaterbøger, billeder eller andet, at man havde haft sin gang i lejren. Det var der heldigvis mange der havde lyst til, og Historiens Hus fik hermed mulighed for at overtage eller kopiere

det materiale der blev fremvist, for således at opbevare det i arkivet.

I denne forbindelse skal nævnes en flot model af en Nike-raket på ca. 35 cm., fremstillet i 1960 på lejrens generatorværksted af Dan Jensen fra Ishøj. På foden er fastgjort luftregimentets våbenmærke med ordene: Suspiciate caelum – sku vagtsomt mod himlen. Modellen er fremstillet i messing og kobber og er nu overdraget til Historiens Hus, sammen med bidragsydernes soldaterbog, skyttebog og skyttemærke.

Arrangementet betød også, at dørene til et af Vestvoldens krudtmagasiner og en halvkaponiere blev slået op for besøgende, der med lygte kunne bevæge sig rundt i mørket, i dele af det gamle danske befæstningsværk fra slutningen af 1800-tallet.

Også Avedøre Flyveplads gjorde noget ud af dagen. Her landede to veteranfly på flyvepladsen og både

*Model af Nike-raketten, overdraget til
Historiens Hus af Dan Jesensen*

En varm tak for deltagelse og engagement skal hermed rettes til de frivillige medarbejdere – Kulturisterne – fra Lokalhistorisk Selskab, hvis indsats var med til at gøre dagen vellykket.

træhangaren, som er Danmarks ældste af slagsen, og veteranflyværkstederne inviterede publikum indenfor.

Arrangementet og det gode vejr lokkede mange besøgende til, besøgstallet på de fire steder kom alt i alt op på 1.370 i løbet af dagen.

Børge Kristian Jensen Lund 1952, luftværnssafdeling 3. Batteri, afleverede sin Lærebog for hærens menige fra 1952 til Historiens Hus.

Bestyrelsen for Hvidovre Lokalhistoriske Selskab 2006/07

Formand Ole Asbjørn Petersen
Grenhusene 53
tlf. 3649 5785
e-mail: 5002701@bredalsparken.dk

Næstformand Benny Riisager
Østre Kvartergade 11.st.tv.
tlf. 3678 2968
e-mail: bennyriisager@av2.dk

Kasserer Ejvind Jensen
Paris Boulevard 22
tlf.3649 2885
e-mail: brund.jensen@privat.dk

Sekretær: Dan Olsen
Spurvehøjvej 17.st.tv.
tlf. 3678 8642
e-mail: davao@tdcadsl.dk

Bestyrelsesmedlem Jette Randal-Lund
Østre Kvartergade 9 st.th
tlf. 3649 0659
e-mail: jrl@av2.dk

KB-medl. Allan Fredskov
Svendbjergvej 1A,1.mf.
tlf. 3649 9606
e-mail: afe@hvidovre.dk

KB-medl. Kim Østerberg
Bødkerporten 7
tlf.3649 680
e-mail: ktb@hvidovre.dk

1.suppl. Vagn Bacher
Hvidovregade 31B,1.tv
tlf. 3648 1434
e-mail: dhangaard@mobilixnet.dk

2. suppl. Lars Bo Henriksen
Hvidovrevej 40
tlf. 3678 4869
e-mail: larsbo@sport.dk

Revisor Jens Chr. Nielsen
Kløverprisvej 26
tlf. 3675 1386

Rev.suppl. Inge Larsen
Berners Vænge 7. 2.tv .
tlf. 3678 4736

Forretningsudvalg :

Ole Asbjørn Petersen, Benny Riisager,
Ejvind Jensen

Arrangement sudvalg :

Ole Asbjørn Petersen, Vagn Bacher, Ejvind
Jensen. Poul Sverrild

PR.og hjemmesiden:

Benny Riisager, Lars Bo Henriksen, Dan
Olsen

Lokalhistorisk/kulturistudvalg :

Benny Riisager, Jette Randal -Lund, Lars
Bo Henriksen

Bladredaktion :

Hans Chr. Thomsen, Per E.Hansen, Jette
Randal -Lund, Poul Sverrild

Udviklingsudvalg:

Ole Asbjørn Petersen, Benny Riisager,
Poul Sverrild

Lederen af Historiens Hus

Poul Sverrild deltager i bestyrelsesmøderne og i ud

Der er ikke mange af de gamle lysthuse tilbage, huse, som var opført til sommerbrug, men som kom i brug som helårshuse i forbindelse med den store bolignød i årene efter Den første Verdenskrig. På Ejby Allé lå endnu sidste år et, som havde været i brug som skur i mange år. Som billedet antyder, gav taget efterhånden op, og huset blev dømt til nedrivning. Det vi i dag kan se i et forfaldsromantisk lys, var engang blodig alvor for beboerne.

